

INFLUENȚE ȘI TRADUCERI ALE LUI ADAM MICKIEWICZ ÎN LITERATURĂ ROMÂNĂ

I. C. CHIȚIMIA

În perioada romantismului, numărul poezilor a crescut în mod considerabil în marile literaturi europene. Totuși, datorită condițiilor și momentului, cite unul, în mod special, a întrunit sufragiul de a purta stindardul și de a reprezenta creația romantică revoluționară a poporului respectiv. Astfel, vorbind de romantismul francez, numele lui V. Hugo iese în primul rând în evidență. Byron reprezintă, prin excelență, romantismul englez, Pușkin întrușchipează romantismul literaturii ruse, de o tonalitate nouă. Romantismul polonez a debutat și a rămas concentrat în special în creația și activitatea lui Adam Mickiewicz, deși în perioada respectivă nu poate să fie neglijată cel puțin creația lui Juliusz Słowacki, după părerea mea, de valoare universală. Prețuirea și înțelegerea pentru Słowacki s-au manifestat cu mare întârziere, spre deosebire de Mickiewicz, care a avut un ecou european și a reprezentat magnific, în ochii lumii, literatura polonă, chiar din vremea sa.

Mickiewicz este promotorul romantismului polonez, lui se datorește desprinderea literaturii poloneze de clasicismul «luminilor» și înnoirea radicală a modului de creație și a mijloacelor artistice. Dar faima europeană a lui Mickiewicz, în vremea lui și peste vremea lui, se datorește și activității lui politice, în numele poporului polonez subjugat și în numele popoarelor oprimite. Cuvântul lui Mickiewicz a vibrat nu numai în poezie (și ea, de fapt, cu fond politic), dar și în articole de gazetă sau în dezbateri cu fond social-politic. Moartea tragică la Constantinopol, în 1855, în plină acțiune politico-militară, i-a perpetuat numele ca simbol de luptă, devenind prezent peste tot, adică un fel de Gustav-Konrad din propria sa creație.

După 1830, când Mickiewicz se stabilește la Paris, ca emigrant, se fac traduceri peste traduceri din opera lui, în diferite limbi europene, și se emit opinii asupra operei și asupra poetului¹. Numeroase și repetate sînt traduceri din diferite creații ale lui Mickiewicz în limbile franceză, engleză, italiană, germană, cehă, slovacă, sîrbocroată, maghiară, lituaniană, bielorusă, ucraineană, rusă etc. etc. Un răsunet deosebit l-a avut Adam Mickiewicz în țările Europei Centrale și sud-estice². Pregătirile și acțiunile legate de anul 1848

¹ Vezi Irmina Śliwińska, Wanda Roszkowska și St. Stupkiewicz, *Adam Mickiewicz, zarys bibliograficzny*, Varșovia, 1957, 354 p.

² Cf. I. C. Chițimia, în *Rsl*, I (1958), p. 134—135.